

De oudsten van onze gepensioneerden

met FRANÇOIS PENIS
in de
"Belgische Provence",...

Met fris geschoren gelaat, hoogrode wangen en een krijgshaftige witte snor, zo stond daar vóór ons François Penis, de bijna honderdjarige van Saint-Mard. Een ouderling, ja, maar nog vol bruisend leven, die elke morgen zijn wandelingetje doet, nog zijn pijp rookt, kaartspeelt, flink ter tale is en, op klokslag twaalf, elke dag die God schept, opgewekt een vol glas druivensap drinkt! Want, wij zitten hier in de « Kleine Provence », in « Gutland » zoals men de Gaumestreek ook nog noemt. En Torgny ligt niet ver van hier, Torgny met zijn wijngaarden, zijn « zuiders » klimaat en « zijn » legendarische krekel!

Met zenuwachtige gebaren en een radde tong, kenmerken van een rasechte Gaumbewoner, babbelt François Penis met ons: « Ik ben zo een beetje als een kuikentje dat op Allerheiligen geboren wordt. Ik ben nog wel « goed te poot », maar ik ben van kleur veranderd ». Terwijl ik, koortsachtig, die pittige uitdrukkingen opschrijf, bekijkt hij mij met guitige ogen. « Ah! wat een boel dingen zou ik u kunnen vertellen! Ge zoudt gemakkelijk een dik boek over mijn leven kunnen schrijven! »

François Penis werd op 29 juni 1862 geboren. Op 24 oktober 1881, nam hij als arbeider dienst in de stelpplaats van Latour. Niet voor lang echter, want onze held zou, ongelukkig genoeg, bij de loting, het « slechte nummer » trekken (nr 49, zo vertelt hij ons dadelijk). Daarmee zit hij voor twee en een half jaar in het leger!

In november 1884, wordt de soldaat 1^e klasse Penis gedemobiliseerd. Enkele maanden zal hij nu als stoker doorbrengen bij de « Ezels » van Bertrix en dan ondergaat hij, in 1887, te Aarlen het examen van machinist. « Ik moet u vertellen, zo zegt François Penis, dat ik nooit een theorieles verzuimd had! Ik kon op alle vragen flink antwoorden... Mijn examen was het beste van alle! », voegt hij er trots aantoe.

Zijn stem klinkt luider, zijn ogen schitteren. Maar zal dit gesprek — en vooral onze nieuwsgierigheid — hem niet vermoeien? Zijn dochter stelt ons echter dadelijk gerust. « In 't geheel niet, roept zij uit. Er is niets waar hij meer van houdt dan van zijn herinneringen op te halen! Uw bezoek doet hem echt plezier!... »

Zijn lange leven is werkelijk rijk aan herinneringen, die soms tot heel ver in het verleden reiken! Zo ver dat wij ons op reis wanen in de Tijd!

Eerst vertelt hij ons over zijn vader « een man als een boom » (Zijn ogen worden wat vochtig). Dan roept hij zijn grootvader op « die de laatste Sans-Culotten gezien heeft ». En, natuurlijk, zijn er ook verhaaltjes bij uit zijn eigen leven. Hij was amper veertien jaar toen hij meehielp aan het grondwerk van de spoorweglijn Virton-Athus. « Dat was de tijd, zo leert hij ons, dat hier in de streek de laatste wolf gedood werd ».

Zijn verhaaltjes zijn soms grappig — zoals die reis naar Vichy, in 1940, « met een hesp op de rug », — soms ook ontroerend zoals die ontmoeting met « vader » Docq die hij, een halve eeuw geleden, te Saint-Mard gekend heeft. En het spoor bezet, dat spreekt vanzelf, een ereplaats in deze wonderbare stoet van herinneringen. Hoe zou het ook anders kunnen na veertig jaren dienst? Zelfs in zijn dromen, zo vertrouwt zijn dochter ons toe, rijdt hij thans nog immer met zijn locomotief over al de sporen van ons land ».

Vijf zonen, onder wie er drie sporman waren — een is trouwens nog altijd in dienst — en de prachtigste familie van klein- en achterkleinkinderen die men zich kan inbeelden, daarbij nog een rustige, gelukkige, gezonde, veelbelovende, oude dag: François Penis, hoeveel mensen zouden niet willen in uw plaats zijn!

Wij wensen U, nog vele jaren, een veilige rit op het rechte spoor van uw leven! En tevens dat al de kleine Penissen, die van vandaag en ook die van morgen, dapper uw geschiedenis mogen voortzetten, die mooie en edelmoedige geschiedenis die gij voor ons geschreven hebt, daar waar « de » krekel zingt in de Belgische Provence!

In ons nummer van de maand augustus II., spraken wij U over de oudsten van onze gepensioneerden : Mevr. VIELVOYE, van Herstal ; Mevr. CAMBIER, van Blaton, en M. DOCQ, van Evere.

Mevr. VIELVOYE (104 jaar) is flink op weg om de oudste inwonster van ons land te worden ; Mevr. CAMBIER (103 jaar) en M. DOCQ (100 jaar) genieten ook nog, allebei, een goede gezondheid.

Vandaag, stellen wij U twee oude machinisten voor, die, respectievelijk, 99 en 98 jaar oud zijn.

Als er een rijkdom bestaat waarop Aarlen terecht prat gaat, dan is dat ongetwijfeld zijn vrolijke, levenslustige jeugd. Hier wordt, immers, elk jaar, op de eerste donderdagen van december en januari die uitgelaten kermis der Verliefden gevierd waarvan men nergens in ons land de weerga vindt. Maar thans is er ook nog een andere schat waarop de oude stad van Antoninus even trots is, namelijk haar « ouderdomsdeken », de flinke Ernest Renier, die bovendien een gepensioneerd spoorman is.

Men had ons gezegd : « Vader Renier, dat is de man met de kanarie ». Wij kenden al de Man met het Regenscherm en de Man met de Regenmantel, maar over de Man met de Kanarie, wisten wij niets of bijna niets. Vol nieuwsgierigheid togen wij in de richting van de « rue des Déportés ».

En daar vonden wij werkelijk de man en de kanarie.

Van op de drempel van het huis, werden wij al onthaald op de heerlijkste trillers ter wereld. Verrukt naderden wij het lieve diertje, terwijl de oude man, wiens ogen tintelden van louter plezier, de verdienste van het vogeltje prees. « En zo zingt hij de ganse dag ! » verzekerde hij ons met een rechtmatige fierheid.

« Op zekere dag, zo vertelde de dochter van onze gastheer, was het kanariepietje, door de ene of andere nalatigheid, uit zijn kooi ontsnapt en de straat opgevlogen ! Wat een opschudding, beste mensen ! De ganse wijk stond op stelten. En het eigenaardigste van deze geschiedenis is wel dat de kleine vluchteling nog dezelfde avond teruggevonden werd op een tak van die bomen daar-ginds ! »

Ernest Renier is een beetje hardhorig, maar geen enkel woord van ons gesprek ontsnapt hem. Hij geeft de indruk op onze lippen te lezen, zoals in een open boek. Wij spraken over de locomotieven en zijn gelaat klaarde dadelijk op ! « Ik heb maar over één zaak spijt, vertrouwt hij ons toe, namelijk dat ik geen diesels hebben kunnen besturen ! »

Zijn hoofd zit eveneens vol herinneringen. Zo herinnert hij zich nog duidelijk het bezoek dat Koning Albert, een paar jaar na de oorlog 14-18, aan « zijn » machine bracht ! « En geloof mij vrij, de grote Koning was niet bang om zich vuil te maken ! Verre vandaar ! Hij bleef vijf dikke minuten met mij praten, daar, vóór de vuurhaard ! »

Op 9 januari 1963 zal Ernest Renier honderd jaar worden. Al is hij gepensioneerd sedert 1928, toch is zijn geestdrift van spoorman daarom nog niet gekoeld. Tweeënveertig jaar en zeven maanden doorgebracht

...en in het land van de kermis der verliefden met ERNEST RENIER

midden de sporen, is een loopbaan die een mens onuitwisbaar tekent !

Terwijl onze fotograaf zijn toestel gereedmaakt, vraagt de oude man ons wanneer het artikel zal verschijnen. Maar plots schijnt er een schaduw over zijn wezen te trekken. Welke zorgen maakt hij zich nu ? Wij volgen de richting van zijn blik... de kanarie ! Maar, natuurlijk, de fotograaf zal het pietje niet vergeten !

Dan glijdt er een onuitsprekelijke glimlach over het gelaat van Ernest Renier, een erkentelijke, heerlijke glimlach. En die glimlach maakt zich meester van ons, van al de aanwezige dingen, van het ganse huis.

Die glimlach, in die koude, mistige wintermiddag, was voor ons als een hemelse klaarte, als een eeuwig jeugdige zon !

